

Til

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet

Høringsuttalelse til forslag til endringer i barnevernloven fra Organisasjon for barnevernsforeldre

Det vises til Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementets (BLD) høringsnotat av 5. september 2012. Handlingsgruppa for barnevernsforeldre tillater oss å sende inn høringsvar på enkelte av forslagene.

Vi er en gruppe foreldre til barn plassert i barnevernet og som har dannet en organisasjon for barnevernsforeldre hvor hovedmålet er å bidra til at foreldre rundt om i landet kan få bedre støtte og oppfølging både før, under og etter en omsorgsovertakelse. Vi håper organisasjonen er på beina i løpet av 2012/2013.

Innspill til høringsnotatet del 3 Rettsikkerhet for barna i barnevernet

Barnets rett til medvirkning og mulighet til en særskilt tillitsperson

Organisasjonen for barnevernsforeldre støtter forslagene om at barnets rett til medvirkning og barns mulighet til å ha en særskilt tillitsperson skal hjemles i barnevernloven, men vi mener at forslaget ikke er tydelig og sterkt nok. Barn og unge må sikres medvirkning i hele prosessen i barnevernet noe som innebærer at ansatte i alle deler må inkludere barn og unge systematisk i det daglige arbeid. Tilretteleggingen av hvordan barna blir inkludert og barnets synspunkter må dokumenteres.

Vi foreslår derfor at ordlyden på barnevernloven § 4-1 annet ledd skal lyde:

Det skal på best mulig måte gis mulighet til medvirkning, og som grunnlag for planlegging og beslutninger skal det alltid tilrettelegges for samtaler med barnet. Barnets synspunkter skal fremgå i saksdokumentene, likeledes hvordan det er tilrettelagt for medvirkning.

Vi mener at barnets rett til en tillitsperson ikke bare skal være for barn og unge hvor det er foretatt en omsorgsovertakelse, men for alle barn og unge som kommer i kontakt med barnevernet (barn som er akuttplassert, barn som mottar hjelpetiltak, barn i fosterhjem og barn på institusjon).

Vi mener at for å få dette tydelig frem – og ikke som det eneste tiltak for barns medvirkning ikke bør stå i samme ledd som barns rett til medvirkning

Vi foreslår i stedet at det kommer inn som tredje ledd i barnvernloven § 4-1:

Barn og unge som er i kontakt med barnevernet skal gis anledning til selv å velge seg en person de har særlig tillit til. Barnevernet må gi god informasjon om dette og tilby å bistå barnet i å finne denne personen. Barnevernet tilbyr en viss utgiftsdekning.

Departementet gir nærmere forskrifter om tillitspersonens oppgaver og funksjon.

Begrepsbruken i barnevernloven

Organisasjonen for barnevernsforeldre støtter forslagene om endringer av begreper brukt i barnevernet, foreslått av barn og unge. Begrepene saksbehandler, fosterhjem, avlastning og tilsynsfører bør endres. Vi vet at også at mange foreldre reagerer på denne begrepsbruken, og når mange barn og unge i barnevernet i lenger tid har gitt uttrykk for at de ønsker å endre begrep mener vi at det er nok tungveiende grunner for endring. Vi foreldre mener i tillegg at begrepet biologiske foreldre må tas opp til vurdering.

Hjelpetiltak for barn og familier

Organisasjonen for barnevernsforeldre vil når det gjelder hjelpetiltak, generelt uttrykke at de må bli mer målrettet. Det må brukes mer tid på å få satt inn de rette hjelpetiltakene i familien. Barnevernet må bli bedre til å lytte til hva barn og foreldre uttrykker at de har behov for av hjelp. Vi undrer oss over at departementet mener at en utvikling av hjelpetiltakene ikke vil føre til økte ressurser for den kommunale barneverntjenesten.

Samvær med søsken etter omsorgsovertakelse

Organisasjonen for barnevernsforeldre er positiv til forslaget om å innføre en egen bestemmelse § 4-19 om søskensamvær, men vi ønsker å presisere barns egne synspunkter må legges til grunn. Barnevernet også må bistå med søskensamvær i plasseringer etter bvl. § 4-4 femte ledd. Vi ønsker å presisere barneverntjenestens ansvar for å sikre at barn og unge får informasjon om søsken som de ikke allerede har etablert en relasjon til.

Ut fra dagens praksis hvor mange barneverntjenester ikke bruker tid på søskensamvær mener vi at dette vil føre til behov for økte ressurser for den kommunale barneverntjenesten.

Barneverntjenestens ansvar for å følge opp barnet etter omsorgsovertakelse

Organisasjonen for barnevernsforeldre er positiv til forslaget om å tydeliggjøre ansvar for å følge opp barn etter en omsorgsovertakelse, men vi undrer oss over at ikke endringen inkluderer de forslag som har fremkommet i Barnevernpanelet og NOU 2012:15 om å styrke oppfølgingen foreldrene.

Vi mener at det i dette lovforslaget må komme inn som et nytt ledd i bvl § 4-16:
Foreldre skal få tilbud om en støtteperson.

Departementet kan gi nærmere forskrifter om oppgaver og funksjon. Dette må også sikres foreldre til barn plassert etter bvl. § 4-4 femte ledd, og komme inn som et tillegg i bvl. § 4.5

Vi viser til det vi skrev i høringsuttalelsen til NOU 2012:5:

Støtteperson for foreldre

Det må komme et tilbud om en støtteperson til foreldrene med en gang barneverntjenesten vurderer en omsorgsovertakelse. Alle foreldre må få tilbud om dette. En forutsetning er at foreldre må få velge denne personen selv. Det er viktig at dette er en støtteperson, og ikke en tilsynsperson. Her kan Norge se til Danmark, der er ordningen innført og lovfestet. Barnevernstjenesten må

betale for støttepersonen, og denne må kunne være til stede for foreldrene så lenge de har behov for støtte.

§ 4-16 må følges bedre opp når det gjelder foreldre

Lovhjemmelen synes ikke å fungere som en garanti for at foreldrene får den oppfølgingen de trenger. Oppfølgingen må ta utgangspunkt i den enkeltes behov, være smidig og fleksibel. Barnevernstjenesten må ta ansvaret for at foreldrene får oppfølgingen, og alle barneverntjenestene må ha utviklet egne rutiner for hvordan dette gjøres, jfr allerede utarbeidet veileder. Det må derfor legges større vekt på mulighetene for å iverksette tiltak som kan bedre tilknytningen mellom barn og foreldre.

Foreldrene skal ha rett til å få en ny saksbehandler dersom de ønsker dette. Behovet for en ny saksbehandler er særlig aktuelt rett etter en omsorgsovertakelse, men det kan også være et behov i andre situasjoner.

Som foreldre opplever vi ofte at ansvarsgruppemøter/samarbeidsteam ikke fungerer. Grunnen til dette er at vi ikke får den støtte som vi trenger for å være aktive deltakere på møtene. Vi trenger hjelp til å forberede oss til møter og hjelp til å være aktive deltakere. Dessuten er det ofte for mange fagfolk til stede. Møtene må derfor evalueres løpende, og våre erfaringer må lyttes mer til.

For å sikre en bedre oppfølging av foreldrene, må dette være et tema i saken som går til fylkesnemnda. Barnevernet må pålegges å fremsette som en del av sitt saksfremlegg, en konkret og forpliktende plan for hvordan barnevernet vil følge opp foreldrene etter omsorgsovertakelsen. Dette må være en rullerende plan som skal være et aktivt arbeidsverktøy for samarbeidet mellom foreldrene og barnevernet. Hvis foreldre opplever at de ikke får den oppfølgingen de trenger, må det være en ankeinstans.

Tilsyn og kontroll; med barn i fosterhjem, systemrevisjon av barneverninstitusjoner og tilsyn med statlige barneverntjenester

Organisasjonen for barnevernsforeldre støtter forslag om at tilsynet må sikres i alle ledd av barnevernet. Dette blir spesielt viktig når nå endringsforslagene i barnvernloven går ut på at mer av barnvernets arbeid blir lagt til kommunen, noe som innebærer mer myndighet. Dette handler også om gode rutiner for kvalitetssikring.

Vi mener som Barnvernpanelet at det i hver barneverntjeneste må være minst fem fagstillinger.

Kvalitetssikring av barnevernet og tilsyn må innebære systemrevisjon årlig, dette gjelder også for det kommunale barnevernet, tilsynet av fosterbarn må legges til Helsetilsynet (Fylkesmannen). Det må føres tilsyn med habilitet, mulighet for å bytte saksbehandler, om saken er skikkelig opplyst

Vi viser til det vi skrev i høringsuttalelsen til NOU 2012:5:

Bedre kvalitetsmåling i barnevernet

Barneverntjenesten må i større grad bli målt på kvalitet. Eksisterende tilsynsordninger fungerer ikke godt nok. Det er ikke tilstrekkelig å kartlegge om tidsfristene holdes. Vel så viktig er det å evaluere det kvalitative arbeidet, og da

med vekt på barn og foreldres erfaringer med barneverntjenesten. Barnevernet må derfor bli løpende evaluert og en må ha en garanti for at; ansvarsgrupper blir evaluert, vedtak følges opp, ansvaret for oppfølging av tiltaksplaner ikke pulveriseres mellom tjenester, samvær og samværsavtaler følges opp, tilgjengeligheten til saksbehandlerne er god osv.

Helsetilsynet eller Fylkesmannen bør ha en kontaktperson som foreldrene kan melde sin bekymring til hvis barnevernet ikke følger opp barnet deres, eller at de selv ikke får den hjelpen de trenger.

Oslo. 6. november 2012

Organisasjonen for barnevernsforeldre

**v/ Anne Grethe Moe, Kathrine Seim, Kirsti Svendsberget og
Ina Krefting Taug**

Støttepersoner og kontaktpersoner:

Marit Sanner, mobil 91196561 marit@forandringsfabrikken.no

Tor Slettebø, mobil 41502583 tor.slettebo@diakonhjemmet.no

Hege Sundt, mobil 91817814 hegesun@online.no